

Incontestabil că fundamentele gândirii și culturii românești sunt alimentate de izvoarele curate și bogate ale culturii sale populare. De aici decurge specificul culturii noastre, sau ceea ce definea Lucian Blaga prin „matricea spirituală a poporului român”.

Acuma sigur că sunt voci care se arată nemulțumite ba de specificul culturii românești, ba de neîmplinirile ei, ba de amândouă deodată. „Căci”, spun aceste voci, „o cultură atât de impregnată de folclor ca cea românească, are toate

și anse să fie receptată de culturologii străini, în spe

ț
ă cei occidentali, ca o cultură interesantă în exotismul ei, dar are pu

ț
ine

și anse să părăsească periferia culturii universale. Po

ț
i foarte bine, sus

ț
in nemul

ț
umi

ț
ii, să men

ț
ii specificul na

ț
ional, dar în acela

și timp să te apropii de marea cultură universală, singura modalitate prin care pot fi atinse cele două mari aspira

ț
ii ale oamenilor de cultură: înfră

ț
irea culturală

și
i recunoa

și

Fantasticul, magicul și fabulosul în cultura română (partea I)

Scris de George Petrovai

Joi, 20 Septembrie 2012 08:59 - Ultima actualizare Joi, 20 Septembrie 2012 09:20

terea interna

țională. Dar pentru asta, noi, românii, trebuie să renun
ăm la autarhismul cultural datorat folclorului, suficien
ei
și influen
elor pernicioase alimentate de vitregiile istoriei na
ționale. Nu în acest mod au procedat Eminescu, Blaga sau Mircea Eliade, cu to
ții trecu
ți prin universită
țile Apusului?”

Este clar că cei care judecă astfel au perfectă dreptate. Dar iarăși mă întorc și zic: „Ce cultură, mă rog, se poate face într-o

ară a aranjamentelor
și cumetriilor, o
ară unde grosul veniturilor celor mai mul
ți dintre cetă
ți se duce pe hrană
și între
tinere, unde ziarele
și canalele de televiziune se iau la întrecere în a promova submediocritatea sub multiplele ei
chipuri
și unde bunele inten
ții (ca de pildă editarea unei căr
ți

Fantasticul, magicul și fabulosul în cultura română (partea I)

Scris de George Petrovai

Joi, 20 Septembrie 2012 08:59 - Ultima actualizare Joi, 20 Septembrie 2012 09:20

i) sunt tratate cu condescenden

ț

ă dispre

ț

uitoare de cei atât de bogă

ț

i în bani

ș

i atât de săraci în duh?!...”

Cu toate astea, cercul vicios în care ne învârtim cam de mulțișor trebuie odată și odată spart, pentru ca spiritualitatea românească să-

ș

i poată afirma vigoarea. Căci, nu este sigur că toate popoarele lumii simt pulsul istoriei, bunăoară a

ș

a ca românii sau englezii, însă este absolut sigur că vor rămâne în istorie doar acele popoare care

ș

tiu să-

ș

i interpreteze propria partitură în concertul culturii universale.

Revenind la tema anunțată în titlu, este cât se poate de nimerit să precizăm că fantasticul și fabulosul românesc cunosc în transpunerea lor cultă două faze (perioade) importante:

1) *Faza (perioada) clasică*, reprezentată cu maximă strălucire de triada de aur a culturii noastre naționale: Eminescu, Creangă, Caragiale;

2) *Faza (perioada) interbelică*, reprezentată de triada aparținătoare secolului douăzeci: Gala Galaction, Vasile Voiculescu, Mircea Eliade.

1.Perioada clasică a fantasticului românesc

□ □ □ Ca în atâtea alte domenii unde Mihai Eminescu și-a pus la bătaie pana sa iscusită, și la acest capitol el a dovedit o măiestrie pe cât de greu de egalat, pe atât de pilduitoare pentru contemporani

Ș
i urma

Ș
i. Fantasticul eminescian se înscrie pe două planuri distincte:

a) *Planul literar-filosofic (Sărmanul Dionis, Avatarii faraonului Tlá);*

b) *Planul producțiilor populare în versuri și proză (Fata-n grădina de aur, Miron sau frumoasa fără corp , respectiv*

Călin Nebunul

,
Borta vântului

,
Finul lui Dumnezeu

).

Uneori cele două planuri se intersectează și atunci rezultă fie prelucrări mai sumare (basmul *Făt-Frumos din lacrimă*

), fie prelucrări de mare rafinament artistic (poemul

Călin –file din poveste

), fie că în poemul

Luceafărul

aceste prelucrări ating sublimul.

Evident, nuvelele fantastice ne dezvăluie cel mai bine nu numai concepția filosofică a lui Eminescu privind estetica fantasticului, ci

Ș
i mijloacele utilizate pentru redarea lui.

Fantasticul, magicul și fabulosul în cultura română (partea I)

Scris de George Petrovai

Joi, 20 Septembrie 2012 08:59 - Ultima actualizare Joi, 20 Septembrie 2012 09:20

Astfel, încă de la începutul nuvelei *Sărmanul Dionis*, Eminescu face precizarea că „Lumea-i visul sufletului nostru. Nu există nici timp, nici spa

ț
iu – ele sunt numai în sufletul nostru”. Ni se înfă

ț
i
ș
ează în acest mod visul în dubla lui întrebun

ț
are: ca element predilect al romantismului

ș
i ca principal mijloc pentru redarea fantasticului!

Iar fantasticul nu întârzie să-și facă apariția, atât prin întoarcerea în istorie la epoca lui Alexandru cel Bun, ocazie cu care are loc întâlnirea cu Maria, fiica spătarului Tudor Mesteacăn, cât și prin călătoria imaginară pe Lună, adică

transpunerea în alt timp și spațiu. „Căci”, precizează George Călinescu, „spa

ț
iul
ș
i timpul împrumutate de la Kant nu sunt numai cadre intuitive ale unei umanită

ț
iconcrete, deoarece individul ascuns sub numele Zoroastru, Dan, Dionis este un prototip. Ele sunt modalită

ț
i ale unei substan

ț
e în actul de-a se realiza ve

ș
nic”.

Visul este procedeul prin care Eminescu își pune în valoare fantezia creatoare, conferind totodată credibilitate faptelor istorisite. De altminteri, până

ș
i lui Toma Nour – personajul principal din romanul *Geniu pustiu*

, via

ț
a i se prezintă ca „un fantastic vis de nebun”! Într-o lume a minciunii, nedreptă

ț
ii

Fantasticul, magicul și fabulosul în cultura română (partea I)

Scris de George Petrovai

Joi, 20 Septembrie 2012 08:59 - Ultima actualizare Joi, 20 Septembrie 2012 09:20

Ș
i deziluziilor, doar visul rămâne zona de refugiu a artistului
Ș
i instrumentul inepuizabil cu care acesta î
Ș
i poate plăsmui lumea sa.

Firește că Eminescu, mare admirator al străvechii culturi indiene, așa cum o dovedește
întrâurirea profundă exercitată asupra lui de celebrul

Imn al crea

ț
iunii

(
Scrisoarea I

,
Rugăciunea unui dac
) , avea temeinice cuno

Ș
tin

ț
e despre concep

ț
ia filosofilor indieni asupra acestei lumi – nimic altceva decât

maya
sau aparen

ț
ă! -

Ș
i despre posibilitatea ie

Ș
irii din scurgerea timpului prin medita

ț
ie

Ș
i asceză.

Iar această „lume a tinereții fără bătrânețe și a vieții fără moarte”, plămădită prin abstragerea
de sub influența timpului rău care ne
macină pe noi muritorii, este populată de marele nostru artist cu elemente nepieritoare:
dragostea și frumusețea în
forma lor sublimă, încorporate în eternitate prin sistemul de coordonate
absolut-a

Fantasticul, magicul și fabulosul în cultura română (partea I)

Scris de George Petrovai

Joi, 20 Septembrie 2012 08:59 - Ultima actualizare Joi, 20 Septembrie 2012 09:20

Ș
tri-apă

Apa este un element indispensabil al tuturor cosmogoniilor antice, și după cum se va vedea în continuare, cu rol de prim rang în reflectarea aparen

ț
ei
Ș
i a jocurilor acestei lumi. Fie sub forma izvoarelor, fie – mai ales – sub cea a lacurilor

Ș
i a mării, apa este nelipsită din tablourile eminescene de referin

ț
ă. Căci ea nu lipse

Ș
te sub formă de lac nici măcar din cadrul creat pe Lună, după aselenizarea „prototipului uman”
din

Sărmanul Dionis

! Iar tablourile eminesciene dobândesc via

ț
ă
Ș
i vrajă mistică prin prezen

ț
a celorlalte două elemente indispensabile: femeia

Ș
i Luna.

De reținut că femeia, așa cum este ea văzută de Eminescu, parcă ar fi încarnarea lui Yin, principiul feminin sau Cerul în filosofia taoistă: întotdeauna blondă și diafană, ca

Ș
i cum ar fi zămislită din lumina lunii,

Ș
i aproape totdeauna stranie

Ș
i nepământeasă, asemenea astrului ce-i pune frumuse

ț
ea în eviden

ț
ă. De altminteri, cele mai inspirate versuri eminesciene sunt străbătute de lumina astrului nop
ț

Fantasticul, magicul și fabulosul în cultura română (partea I)

Scris de George Petrovai

Joi, 20 Septembrie 2012 08:59 - Ultima actualizare Joi, 20 Septembrie 2012 09:20

ii, care în

Geniu pustiu

este numit „dulce soare de argint”.

Cât privește bărbatul mistuit de dragoste din creația eminesciană, acesta, de regulă (Dionis, Ieronim, Toma Nour, Călin), este văzut ca întruchiparea lui Yang, principiul masculin al Pământului din filosofia taoistă: „zburător cu negre plete”, frumos

și
î biruitor în toate încercările, până la atingerea scopului suprem – dobândirea ursitei, adică surprinderea absolutului prin unirea celor două principii.

De subliniat că Eminescu face distincție între îngeri și demoni într-o manieră categorică, deși

ni

el

și

ugubea

ț

ă, a

și

a cum aflăm din nuvela

Cezara

: „Demonii sunt îngeri de geniu, pe când cei care au rămas în ceruri sunt cam prostu

ț

i...”

Fără excepție, „zburătorii cu plete negre” sunt asemuiți cu demonii, căci ei luptă pe viață și pe moarte împotriva for

ț

elor potrivnice inten

ț

iilor nobile, pe când femeile – blonde, suferind de triste

ț

e până la întâlnirea cu ursitul, fremătând de iubire

și

î dorin

ț

ă de aici înainte, sunt identificate cu îngerii, acele fiin

ț

e suprafire

și

Fantasticul, magicul și fabulosul în cultura română (partea I)

Scris de George Petrovai

Joi, 20 Septembrie 2012 08:59 - Ultima actualizare Joi, 20 Septembrie 2012 09:20

ti, care tot în manieră taoistă, practică de regulă deta

ș

area

ș

i non-ac

ț

iunea.

Desigur, non-acțiunea nu trebuie înțeleasă ca o neimplicare totală, întrucât îngerii – individual sau în grup – participă la făurirea istoriei și la împlinirea destinului uman prin veghe neîntreruptă asupra sufletelor ce le-au fost încredin

ț

ate de Creator (fiecare, se spune, avem îngerul nostru)

ș

i prin anumite ac

ț

iuni punitive, cum au fost cele îndreptate împotriva locuitorilor Sodomei

ș

i Gomorei.

Prin urmare, demonii lui Eminescu nu sunt creaturi satanice ce-și descoperă rostul și mulțumi rea în ac

ț

iuni malefice, ci, dimpotrivă, asemenea daimonului socratian

ș

i supraomului nitscheean animat de

ț

eluri benefice, demonii eminescieni sunt de fapt ni

ș

te eroi din galeria lui Prometeu, care luptă până la sacrificiul suprem pentru triumful ideilor generoase.

Însă prin acel Făt-Frumos născut din lacrimă și misteriosul Ioan din *Geniu pustiu*, Eminescu a creat categoria de îngeri blonzi, înzestra

ț

i cu fire de demoni. Căci prin

ț

elurile fixate

ș

i prin primejdiile la care se expun (Ioan moare în timpul Revolu

Fantasticul, magicul și fabulosul în cultura română (partea I)

Scris de George Petrovai

Joi, 20 Septembrie 2012 08:59 - Ultima actualizare Joi, 20 Septembrie 2012 09:20

†
iei de la 1848 din Transilvania), ambii se comportă aiudoma demonilor din categoria celor aminti
†
i mai sus.

O categorie aparte, anume cea *ambivalentă*, o reprezintă Luceafărul. În încercarea disperată de a câștiga dragostea fetei de împărat, el se aruncă prima dată în mare, de unde crește „un tânăr voievod cu păr de aur moale”, pentru ca la cea de-a doua ivire, „din a chaosului văi” să se-nchege un mândru chip cu „negre vișele-i de păr”. De altminteri, când i fata i se adresează prima dată cu exclamația: „O, ești frumos cum numa-n vis / Un înger se arată!”, pentru ca la cea de-a doua apariție să-i adreseze exact aceleași cuvinte, doar că nu-l mai vede înger, ci demon.

Pentru a întări cele afirmate mai sus, este cât se poate de potrivit să amintim despre asemănările existente între *Demonul* lui Lermontov și *Luceafărul* lui Eminescu...

Fantasticul cultivat de Eminescu nu-i străin de cel al lui Edgar Allan Poe. Astfel, în *Avatarii faraonului Tlá*

, Eminescu descrie în timpul primei metamorfoze scena cu dedublarea marchizului Bilbao, urmată de duelul acestuia cu imaginea lui ieșită din oglindă, scenă care în mod necesar ne duce cu gândul la povestirea *William Wilson*

a americanului. De asemenea, principiul identității personale și al dualității psihice sunt două elemente comune ambelor opere.

William Wilson

a americanului. De asemenea, principiul identității

†
ii personalită

†
ii umane, dezvoltat în nara

†

Fantasticul, magicul și fabulosul în cultura română (partea I)

Scris de George Petrovai

Joi, 20 Septembrie 2012 08:59 - Ultima actualizare Joi, 20 Septembrie 2012 09:20

iunea

Archaeus

, i-a fost inspirată compatriotului nostru de povestirea

Morella

a lui Poe, tradusă din limba franceză (edi

ți

ția lui Charles Baudelaire) de către Veronica Micle.

*

Relația de prietenie dintre Eminescu și Creangă seamănă foarte mult cu cea dintre Pușkin și Gogol. După cum Pu

ș

kin a fost geniul tutelar al literelor ruse

ș

ti, reprezentând pentru Gogol un permanent exemplu

ș

i îndemn, tot astfel trebuie văzută prietenia dintre cei doi clasici români: Este greu de întrevăzut (dar nu-i imposibil) cam cât ar fi realizat Creangă din opera lui fără îndemnurile

ș

i încurajările marelui său prieten!

Făcând parte din aceeași familie literară cu Gogol, Ion Creangă impune în literatura română atât limba hazoasă și miezoasă învățată la Humulești încă de când

era „o bucată de humă însufle

ți

ită”, cât

ș

i fabulosul de inspira

ți

ie populară, cu personaje care-

ș

i păstrează graiul, portul

ș

i năravurile de

ți

ărani moldoveni, chiar

ș

i atunci când ele sunt înzestrate cu însu

ș

Fantasticul, magicul și fabulosul în cultura română (partea I)

Scris de George Petrovai

Joi, 20 Septembrie 2012 08:59 - Ultima actualizare Joi, 20 Septembrie 2012 09:20

iri suprafire

ș

ti, precum Gerilă, Setilă sau Flămânzilă.

Dar nici măcar fețele mai spălate, cum ar fi craii ori boierii, nu se abat cu o iotă de la ceea ce reprezintă specificul românesc – limba împănată cu proverbe și zicători, de parcă în opera lui Creangă ar fi un singur personaj sau, mai exact, de parcă am avea de-a face cu un Sancho Panza românesc multiplicat

ș

i a

ș

ezat taman la locul potrivit, portul moldovenesc urcat din vremuri imemorale

ș

i în

ț

elepciunea cuminte

ș

i răbdătoare a românului din totdeauna.

Este ceea ce, de altfel, rezultă cu prisosință din întreaga literatură populară eminesciană și din încântătoarele basme ale lui Petre Ispirescu, este ceea ce Creangă exprimă mai bine decât oricine în cultura română, căci marele nostru povestitor întruchipează cea mai neao

ș

ă expresie artistică a hazului popular.

Iar dacă descoperim surprinzătoare asemănări de nume, situații și întâmplări între basmele lui Eminescu și poveștile lui

Creangă (de pildă, în

Finul lui Dumnezeu

descoperim rudele „fără acte de identitate” ale chipoaselor personaje din

Povestea lui Harap Alb

), respectiva asemănare nu face decât să întărească ideea enun

ț

ată mai sus – aceea a unită

ț

ii folclorului românesc.

*

Fantasticul, magicul și fabulosul în cultura română (partea I)

Scris de George Petrovai

Joi, 20 Septembrie 2012 08:59 - Ultima actualizare Joi, 20 Septembrie 2012 09:20

Ion Luca Caragiale cultivă fantasticul cu precădere în povestirile *La Hanul lui Mânjoală*, *La conac*

și

i

Calul dracului

, iar fabulosul reiese cu prisosin

ț

ă din basmul

Făt-Frumos cu mo

ț

în frunte

, adorabilă prelucrare după cunoscuta poveste

Riquet-cel-mo

ț

at

a lui Charles Perrault.

Caracteristica fantasticului caragialesc este aceea a explicației raționale care se poate da uluitoarelor întâmplări din aceste nuvele, căci tocmai pe această dialectică a semnifica

ț

țiilor (normal/anormal, explicabil/inexplicabil, real/supranatural) se bazează literatura fantastică.

La Hanul lui Mânjoală și *La conac* sunt foarte asemănătoare în ceea ce privește firul acțiunii și elementele de supranatural incluse de autor. Ambele povestiri au ca eroi doi tineri neexperimenta

ț

i, pradă u

ș

oară pentru uneltele diavole

ș

ti, care fie că ac

ț

ionează prin intermediul frumoasei hangi

ț

e, ajutată în îndeletnicirile ei de vrăji

ș

i de vietă

ț

i malefice (un cotoi, o ciudată căpri

ț

Fantasticul, magicul și fabulosul în cultura română (partea I)

Scris de George Petrovai

Joi, 20 Septembrie 2012 08:59 - Ultima actualizare Joi, 20 Septembrie 2012 09:20

ă), fie că se exercită prin ispitele individului ro

ș

codan cu privire sa

ș

ie (echivalentul omului ro

ș

u al lui Creangă).

Ambii eroi sunt reținuți în pofida voinței lor într-un spațiu închis – han, respectiv conac, unde se petrec lucruri dintre cele mai neverosimile. Autorul, vădit influen

ț

at de lecturile sale consistente din E.A.Poe, construie

ș

te acest cadru, întrucât el se dovede

ș

te mult mai aproape de gustul

ș

i în

ț

elegerea cititorului român decât un eventual castel bântuit de fantome, spa

ț

iul predilect pentru desfă

ș

urarea ac

ț

iunii din romanele gotice engleze

ș

ti, iar mai apoi din scrierile romantice.

După cum opinează Florin Manolescu, în ambele texte poate fi vorba fie de o metaforă a drumului cu sens inițiativ (bunăoară, așa ca în *Povestea lui Harap Alb*), fie de un sens fantastic, deoarece încercările la care sunt supu

ș

i eroii s-ar putea să fie controlate de for

ț

ele infernului, for

ț

e situate dincolo de puterea noastră de în

ț

elegere.

Fantasticul, magicul și fabulosul în cultura română (partea I)

Scris de George Petrovai

Joi, 20 Septembrie 2012 08:59 - Ultima actualizare Joi, 20 Septembrie 2012 09:20

Tot pe principiul mutațiilor duble, comentează în continuare Florin Manolescu, este scrisă și povestirea

Calul dracului

, mai pu

ț

in fantastică

ș

i mai mult fabuloasă, datorită faptului că eroii sunt personaje supranaturale, care realizează un spectacol extraordinar, rezultat din ingenioasa suprapunere a mai multor planuri:

aparen

ț

a normală

(bătrâna cer

ș

etoare

ș

i apari

ț

ia lui Prichindel),

fabulosul

(Princhindel se văde

ș

te a fi drac în regulă, cu coadă

ș

i coarne),

călătoria fantastică

(alergătoarea nocturnă cu Prichindel în spinare se dovede

ș

te a fi o frumoasă fiică de împărat, atrasă de vrăjitorie), în fine,

revenirea la decorul ini

ț

ial

odată cu ivirea zorilor.

În ceea ce privește sursele de inspirație (*Calul dracului* porcede în mod evident din povestirea gogoliană

Vii), Caragiale s-a arătat un

constant admirator

și

traducător al unor prestigio

ș

i scriitori din literatura universală: Cervantes, Charles Perrault, Edgar Allan Poe. Extrem de benefică pentru opera lui Caragiale, implicit pentru literatura română, s-a dovedit influen

ț

a exercitată de marele romantic american. Însă

ș

Fantasticul, magicul și fabulosul în cultura română (partea I)

Scris de George Petrovai

Joi, 20 Septembrie 2012 08:59 - Ultima actualizare Joi, 20 Septembrie 2012 09:20

i faimoasa piesă

O scrisoare pierdută

i-a fost sugerată scriitorului român de

Scrisoarea furată

a lui Poe...

Dar dintre toți marii scriitori străini, Anton Cehov a exercitat influența cea mai fecundă asupra lui Caragiale, dacă se are în vedere faptul că celebrele sale

Momente

ș

i schi

ț

e

nu sunt decât fa

ț

a autohtonă a nu mai pu

ț

în celebrelor schi

ț

e umoristice cehoviene: cu fapte banale

ș

i personaje neînsemnate, cu oameni necăji

ț

i

ș

i burghezi mul

ț

umi

ț

i de ei, cu scene memorabile de suficien

ț

ă

ș

i prostie crasă, cu multă compasiune dar

ș

i mai multă amărăciune, în sfâr

ș

it, cu întreaga paletă a umorului dat de nume, limbaj, caractere

ș

i situa

ț

ii, în pendularea sa neobosită de la ironia blândă, până la

ș

fichiul usturător al sarcasmului. Atâta doar că dacă personajele cehoviene, modeste precum

Fantasticul, magicul și fabulosul în cultura română (partea I)

Scris de George Petrovai

Joi, 20 Septembrie 2012 08:59 - Ultima actualizare Joi, 20 Septembrie 2012 09:20

părintele lor artistic, î

ș

i manifestă cu fiecare prilej

agorafobia

, adică teama

ș

i re

ț

inerea de stradă, personajele lui Caragiale î

ș

i dovedesc din plin

agorafilia

.

N.B. Analiza psihologică și teama obsedantă a cârciumarului Leiba Zibal de amenințarea tâlharului Gheorghe, teamă care avansează până la demen

ț

a evreului, sunt înfă

ț

i

ș

ate de Caragiale în nuvela

O făclie de Pa

ș

te.

Se pare că subiectul, prin intermediul unei traduceri fran

ț

uze

ș

ti, i-a fost inspirat scriitorului român de scena relatată în romanul

Măgarul de aur

de către Apuleius cu tâlharul a cărui mână a fost

ț

intuită cu un cui taman de zaraful ce urma să fie jefuit.

Chiar de la apariție, *O făclie de Paște* a generat nenumărate comentarii în legătură cu evoluția intrigii, cu cea a psihologiei evreului

ș

i apoi cu răzbunarea acestuia prin imobilizarea bra

ț

ului răufăcătorului, imobilizare urmată de lenta carbonizare a bra

ț

ului la flacăra unei lumânări.

Dacă cei mai mulți critici, printre care Titu Maiorescu și Nicolae Iorga, au văzut în nuvelă o mare realizare artistică, Duiliu Zamfirescu o găse

și

te „slabă, cu o inven

ți

iune slabă

și

i o totală lipsă de estetică”. Însu

și

i C.Dobrogeanu-Gherea, de acord cu Caragiale inclusiv în ceea ce prive

și

te alegerea unui evreu fricos drept unealtă a dreptă

ți

ii, î

și

i exprimă rezerva fa

ți

ă de finalul nuvelei, pe care-l vede „prea brusc, prea nea

și

teptat, pare a fi înapoi căutat pentru a produce efect”. Tot Dobrogeanu-Gherea emite opinia că arderea mâinii lui Gheorghe ne stârne

și

te mai degrabă sila decât groaza.

Alți critici s-au arătat preocupați de stabilirea paralelelor cu personaje și opere celebre din literatura universală: Leiba Zibal a fost comparat până

și

i cu faimosul evreu Shyllock din piesa shakesperiană

Negu

ți

ătorul din Vene

ți

ia

, timp în care Constantin Dobrogeanu-Gherea s-a arătat preocupat să pună în eviden

ți

ă mai degrabă deosebirile decât asemănările dintre Caragiale

și

i Dostoievski. Căci, ne spune criticul, dacă scriitorul rus reu

și

e

Fantasticul, magicul și fabulosul în cultura română (partea I)

Scris de George Petrovai

Joi, 20 Septembrie 2012 08:59 - Ultima actualizare Joi, 20 Septembrie 2012 09:20

Ș
te să ne înfă
ț
i
Ș
eze în romanul său
Crimă
Ș
i pedeapsă
„groaza
Ș
i remu
Ș
cările omului care a ucis”, Caragiale ne prezintă „groaza
Ș
i frica omului de-a nu fi ucis”.

Deci, după părerea lui Gherea, „simțământul de groază este tot ce au în comun *Crimă și pedeapsă*

Ș
i
O făclie de Pa
Ș
te
”. În schimb George Călinescu avansează opinia că nuvela
O făclie de Pa
Ș
te
este mai degrabă o nuvelă fiziologică decât una psihologică,
Ș
i asta deoarece Caragiale este, din punctul său de vedere, „naturalistul nostru prin excelen
ț
ă”.

AUTOR: GEORGE PETROVAI

15 septembrie 2012

Fantasticul, magicul și fabulosul în cultura română (partea I)

Scris de George Petrovai

Joi, 20 Septembrie 2012 08:59 - Ultima actualizare Joi, 20 Septembrie 2012 09:20

www.sighet-online.ro